

(Hekayə)

Səni küçədən tapmamışam ki deyirdim ona, halbuki elə küçədən tapmışdım. Keçən ilin yağışlı bir noyabr günündə küçədə, avtobus dayanacağına tanış oldum onunla.

Çox gərgin günlər yaşayırdım o zaman. Bütün düşüncələrimin sonu intihara gətirirdi. Həyatı çox sevirdim, heç də kitabların təsiriylə yaranmış romantik bir intihar düşüncəsi deyildi bu. Sadəcə olaraq, bu gözəl həyatı mənə dar edənələr vardı. Yaşamağım, həyatda qalmağım gün-gündən çətinləşirdi. Sağlamlığımda yerində deyildi, bundan daha pis, pulum yox və qarnım ac idi. Əvvəldən sonunadək Qarabağ müharibəsində vuruşmuşdum, lakin veteran kimi qeydiyyatda düşə bilmirdim, qeydiyyat üçün rüşvət verməliydim. Xəstə idim, amma təqaüd ala bilmirdim, üstəlik işə də götürmürdülər. Bəs necə ayaq üstə qala bilirdim? Bilmirəm, aradabir dostlarım yardım edirdi, və o dostlar da yavaş-yavaş azalırdı. Çünki dostluğa yararlı birisi deyildim.

Özüm də bilirəm, tez-tez yalan danışırım, onlardan yemək adıyla aldığı pulu içkiyə verirəm, içib xəstələnirəm, xəstəxanaya düşürəm, palatada yatmaq üçün hər gününə 20 manat verməliyəm, verə bilmirəm, bəzən həkimləri dilə tutub müharibə veteranı olduğumu başa salıram, içlərindən anlayış göstərən olur, amma bir yerə qədər, belə olanda mən tərs üzümü çevirirəm, səsimi qaldırıram, söyüş söyürəm, mən vuruşmasaydım indi siz burada keyflə işləməzdiniz deyirəm bütün xəstəxana personalına, lakin təhdidlərimin də faydası olmur, uzaq başı üç gün daha artıq saxlayırlar, o xəstəxanaya geri qayıtmağım bir daha mümkün olmur, bir ay sürünüb yenidən başqa bir xəstəxana axtarıram, xeyirxah bir insan tapılıb yardım edərsə bəxtim açılır, müalicə almağa başlayıram və xəstəxananın havayı yeməklərindən yeyib özümə gəlirəm.

Günlər keçdikcə həm gücüm, həm də imkanlarım tükənir, yaşadığım binada heç kimdən hörmət və sevgi görmürəm, günlərcə danışmağa bir insan tapa bilmirəm. Təkcə uşaqlar qaçmır məndən, o da ata-anası görüncəyə qədər, hər kəs yoluxucu bir xəstəlikdən qaçar kimi qaçır məndən. Ən ağır olanı da elə budur, xəstəlik aradabir sakitləşir, pulsuzluğun da, ac qalmanın da öhdəsindən nə cürsə gəlmək olur, lakin insanların səndən qaçması dözülməzdir. Ətrafdakı nifrət dolu baxışların deşici oxları, savaşı meydanında güllələrdən daha betər yaralayır adamı. Təkcə bir şeyi düşünürsən, bu əzablardan xilas olmanın təkcə bir çarəsi var, ölmək və qurtulmaq...

İnsanlardan qaçmaq üçün gündüzlər yatıb gecələr dolaşmağa başlamışdım. Daha doğrusu, gündüzlər yıxılana qədər içirdim, yatıb yuxuya qalır, ayılanda baxırdım ki qaranlıq çoxdan düşüb. Ayağa qalxıb özümü küçəyə atırdım. Qaranlıq ruhu-ma daha yaxın idi, taleyim kor olduğu üçün qaranlıq ona daha çox yaraşırdı.

Bu cür qaranlıq gecələrin bi-

rində onu tapdım. Yağış yağır-dı. Avtobus dayanacağına sı-ğınmışdım. İki addım aralıda bir qız gəlib keçən maşınlar əl edirdi. Saat 12-ni keçirdi, biz olduğumuz küçədə demək olar ki kimsə gözə dəymirdi, arada-bir maşınlar keçirdi.

O gün, o axşam, o gecə. Sən demə onun da həyatının ən ağır vaxtlarını yaşayırdı. Oğlunu keçmiş ərinin ailəsindən oğurlamışdı. Tez-tez ətrafa boylanırdı, təqib olunacağından qorxurdu. Tamamən kimsəsiz, ümitsiz haldaydı. O yağışlı gecədə, cibində bir qəpiyi olmayanda, uşağı acından ağlayanda özünü küçəyə atmışdı, kim olursa olsun, qarşısına kim çıxarsa çıx-sın, 10 manat qarşılığında da olsa onunla yatacaqdı, tək kör-pəsinə bir qarın yemək ala bil-sin – bunları sonra mənə danı-

Ancaq belə deyildi. Qızın dilin-də qüsur vardı. Az qala hər sö-zü demədən önce baş hərfini söyləyir, sanki ağır bir daşı qal-dırmaqdan ötrü təkən verirdi.

-A, adın nədir?

Çaşdım, az qaldım deyəm – N, Nicat, amma Nicat dedim sadəcə.

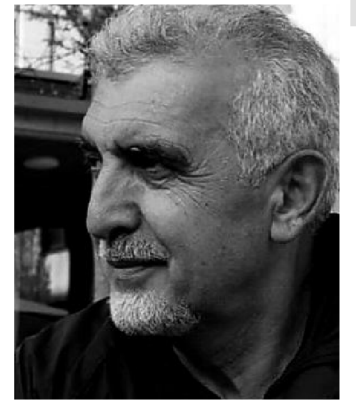
-Bəs sənini?

-A-Aygün, dedi.

Beləcə tanış olduq.

Yanıma düşüb evimə qədər gəldi. Qarıb hissələr yaşayırdım. Hər kəs məndən qaçdığı halda, qızın gözləri sanki kor idi, qarşısındakı insanın necə düşgün birisi olduğunun fərqi-də deyildi. Son dəfə nə zaman çımdiyimi xatırlamırdım, üstüm-dən rəsmən sidik iyi gəlirdi, saqqalım uzanmış, gözlərim çu-xura düşmüşdü, ağı, güzgüdə özümə baxmağa qorxurdum.

Rasim Qaraca

tükü tərənən, halıma yanan ne-çə nəfərin olduğunu yoxlamaq istəmişəm. Bəzən də pulsuzlu-ğun son həddinə çatanda intihar xəbərini buraxmışam. Dostlar deyil, daha çox tanımadığım in-sanlar yardım edib. Sonrakı "in-tiharlarımda" yardım edənlərin sayı getgədə azalıb, aldığımda yardım o qədər azalıb ki, müali-cəyə deyil, yalnız içkiyə çatıb. Lakin bu təcrübələr mənə gerçək intihara yaxınlaşdırıb. Artıq heç kəsə söyləmədən canıma qəsd etmək istəmişəm. Bir dəfə yuxarı dozada yuxu dərmanı atıb üs-tündən də bir şüşə araç içmiş-şəm. Beləcə səssiz ölüb getmək istəmişəm. Ancaq ölməmişəm. Bu vay olası canım sındırıb o qədər dərmanı, bir müddət son-ra ayılmışam. Bildiyiniz normal ayılma deyildi bu, baş ağrısı, ürək bulanması içində şüursuz bir ayılma, gözlərini həyata de-yil, yenidən xəstəliklərə, səfələ-tə, dünyanın bütün pisliklərinə açmaq idi. Təsvir edilməsi çətin olan rəzalət bir haldı. Çoxdan olmuşdu bu, get gedə normal hala qayıtdım, normal alkoqolik halına demək istədim...

Aygündən günlər sonra ikin-ci dəfə cəhd etmişdim. İntiharın başqa növləri də vardı, lakin mən ağrısız ölmək istəyirdim. Təxmin edirdim, əvvəlki dozanı bir az artırısam artıq cəhənnə-min yolu qarşımda açılırdı. Elə də etdim. Son anımda anamın şəklini qarşıma qoyub xeyli baxdım, onunla danışdım, oxşadım, yanına gəlmək istədiyimi söylədim. Anam qucağımda öl-müşdü, burada, qaçqınların ya-şadığı elə bu yataqxanada. Dünyada ədalət deyilən şey yox idi, günahsız bir insan idi, ye-ganə arzusu kəndə qayıtmaq toyuq-cücəsini başına yığmaqdı anamın. Şəhər mühiti, yataqxana həyatı ona görə deyildi. Qaçmaq düşündə geri qayı-dıb, toyuqlara dən səpib, sonra çıxıb. Ölənə qədər də dilindən düşmədi, toyuqlarım yiyəsiz qaldı, görəsən başlarına nə gəl-di, dedi. Əziz, fağır, günahsız qadın. Son nəfəsində onu duy-dum, əzablarını hiss etdim, ha-lına yandım. Necə ki, o mənə duyur, halıma yanardı, mən də elə. Şəklini sinəmə basdım, in-di mən də onun qucağında öl-mək istəyirdim, ən miskin ha-lımda da mənə sevecək olan o insanın. Dünyada başqa seve-nim olmadı, olmayacaqdı.

Nə qədər zaman keçdiyini bilmirəm. Gözümü açanda Aygünü başımın üzərində gördüm. Daha doğrusu, kim olduğunu anlamadım. Elə bildim ki anam-dır, ağızımı açıb ana dedim, an-caq səsim çıxmadı.

-S, su iç dedi, nələkini ağ-zıma yaxınlaşdırdı.

Yağışlı bir gün idi...

Yağışda gələn qız

şacaqdı. Bir-iki maşına əl etdi, saxlayan olmadı, ilk dəfəydi belə bir iş tuturdu, nəyisə düzgün etmirdi, maşınlar yanından keçir, ancaq saxlayan olmurdu. Gözəl olmağına gözəl idi, geyimi... hə, ola bilsin geyimi biraz açıq deyildi. Saçlarını açıb pla-şımın üstünə buraxdı, üzünə tə-bəssümlü ifadə verdi. Yağış tə-pəsindən tökülür, ayaqqabısı mövsümə görə deyildi, su için-dəydi və üzündə də təbəssüm vardı. Nəhayət, bir maşın saxla-dı. Polis maşınıydı. "Gəl otur" dedilər. Bu anda önə çıxdım, görkəmə bir az da xəstəhallıq verib dedim:

-Rəis, problemim var, xəstə-xanaya getməliyik

Sanki polislə aramızdakı gizli parolu söyləmişdim, heç bir söz demədən sürüb getdilər. Hərəkətim özümə də qaribə göründü. Nə üçün belə etdim? Etiraf edirəm ki, əclaflığımın. Qız haqqında pis şeylər düşünməyə başlamışdım. Bayaقدan onu müşahidə edirdim, kim olduğunu, təcrübəsizliyini, nə üçün yola çıxdığını oxumuşdum. Onu ovlamaq keçirdi xəyalımdan, başqasına deyil, mənə qismət olmasını istəyirdim...

İstəyimə çatmışdım. Polislər geri dönmədən tezəcə buradan uzaqlaşmalıydı dedim ona. Bir-likdə yeriməyə başladığı. "P-pul" dedi "l-lazımdı". Əvvəlcə soyuq-dan kəkələdiyini düşündüm.

Aygünə pul lazım idi. Çətin-liklə də olsa başa sala bilirdi. Bu gün böyük həyəcan yaşa-mışdı. Pulu olmadığına görə pi-yada yol gəlmişdi, çox uzun bir yol. Soyuqlamışdı, burnu axırdı. Beş yaşında oğluna yemək al-malıydı. Pul istəyəcəyi bir ada-mı yox idi. Şəhəri yaxşı tanı-mırdı. Kənddə atası, analığı vardı, ora qayıda bilməzdi. Sabahdan özünə iş axtaracaqdı, təkcə bu gün ona heç olmasa 10 manat pul lazım idi.

Sanki cibimi oxumuşdu. Cə-mi 10 manatım vardı. Lakin bu pulu ona verə bilməzdim, bu pul mənim səhəri araç pulum idi. Araqsız qala bilməzdim. İçmə-mək dəhşətli əzab idi mənim üçün. Bu əzaba qatlana biləcə-yimdən əmin deyildim. Başımı əllərim arasına alıb düşünməyə başladım. Daxilimdə biraz mərhəmət hissi axtarırdım. Yox idi məndə mərhəmət. Nifrət edir-dim insanlara. Çətinliklə tapdı-ğım bu pulu ona verə bilməz-dim. Mərhəmətin m hərfini belə görməmişdim kimsədən...

-M-m-m...

Başımı qaldırdım

-M-mən gedim...

Pulun özünü deyil, hətta adı-nı eşidəndə bütün əzablarım qövr edirdi, pul mənim üçün hər şey idi, toxunulmaz müqəddəs idi, yanımda adını tutmaq ol-mazdı. İstədim var gücümle ba-ğırıb deyəm, rədd ol, hara gedir-

pencəyimin ciblərini bir xeyli axtarandan sonra əzilmiş 10 manatı tapıb ona uzatdım. Ancaq bu necə uzatmaq idi, pulu tutan əlim sanki qarnıma yapış-mışdı, ilahi qırılma nöqtəsinə gəlmişdi sağ əlim, əsim-əsim əsirdi. Aygün getdi, yaxşı ki pu-lu ona verə bilməmişdim, xeyirxah-lığın dözülməz yüngüllüyü içəri-sində divara söykəlib bir müd-dət beləcə qaldım.

Sonrakı günlərdə yalnız onu düşündüm. Telefonunu alma-mışdım, ünvanını bilmirdim. Onu tapdığım avtobus dayana-cığına yollandım neçə dəfə, sa-atlarca dolaşdım o tərəflərdə. Necə oldu mənimlə birlikdə evə gəldi? Bəlkə bu bir yuxuydu? Ancaq məndə qalan bir izi onun gerçəkədən olduğunu söyləyirdi – onun kimi kəkələməyə başla-mışdın. Köşə yaxınlaşıb, mənə bir s, siqaret ver deyirdim. Dükandan ç, çörək istəyirdim. Söz vermişdim özümə, Aygün geri qayıtsaydı a, arağı tərgidəcəkdim.

Geri gəlmədi. Çox gözlədim, çox axtardım, sözün əsl mənə-sində, gözüm yollarda qaldı.

Onsuz da yaşamaq istəmir-dim. Aygünü itirməyim son nöq-təni qoydu. Əvvəllər bir neçə dəfə intihara cəhd etmişdim. Boynuma alıram, arada yalançı intiharlarım da olub. Mən ölsəm